

בבית המשפט העליון

רע"פ 2663/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקשים: 1. חברת אי ריידר מוטורס בע"מ
2. חנניה הלוי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל - רשות המיסים

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע (כב' סגן הנשיאה, השופט י' צלקובניק, והשופטים י' עדן ו-ג' שלום) מיום 16.1.2019 בע"פ 7668-07-18

בשם המבקשים: עו"ד אוריאל בן אסולי

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' סגן הנשיאה, השופט י' צלקובניק, והשופטים י' עדן ו-ג' שלום) בע"פ 7668-07-18 מיום 16.1.2019 בגדרו התקבל באופן חלקי ערעורם של המבקשים על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום באשדוד (כב' השופטת ש' חביב) בת"פ 63555-12-12 מיום 9.1.2018 ומיום 24.5.2018 בהתאמה.

הרקע לבקשה

1. המבקשים הם חברה שעסקה, בין היתר, בייבוא כלי רכב חשמליים, וכן בעליה ומנהלה של החברה (להלן: המבקש). המבקשים הורשעו, אחר ניהול הוכחות, בעבירות לפי פקודת המכס [נוסח חדש] (להלן: הפקודה): הברחת טובין לפי סעיף 211(א)(1) לפקודה; הגשת רשימון כוזב לפי סעיף 212(א)(4) לפקודה; מסירת אמרה שאינה נכונה לפי סעיף 212(א)(6) לפקודה; הטעיית פקיד מכס בפרט מסוים העלול לפגוע במילוי

תפקידו לפי סעיף 212(א)(9) לפקודה; וכן השטת טובין בניגוד לצו פיקוח לפי סעיף 7 לפקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979. בתמצית, על פי כתב האישום, המבקשים ייבאו מסין מכולה לגביה הוצהר כי היא כוללת 125 יחידות אופניים. בבדיקת המכולה התברר, כי בניגוד להצהרה המבקשים, הייבוא כלל 125 יחידות אופניים עם מנוע עזר חשמלי, אשר חלות הגבלות על ייבואם, ולשם שחרורם מהמכס נדרשים היתרים שונים שלא היו בידי המבקשים. בכך, לפי כתב האישום המבקשים הבריחו אופניים חשמליים תוך עשיית מעשי כזב, לרבות הגשת רשימון כוזב בדבר זהות הטובין המיובאים והצגת מצג כוזב לפיו יש בידם אישור ממכון התקנים לייבוא האופניים. המבקש הכחיש את ביצוע העבירות, וטען, בין היתר, כי מדובר בייבוא של אופניים רגילים וכי הזמין אופניים שונים מאלו שסופקו לו.

יודגש, כי כפי שעולה מחוות דעתו של המעריך הראשי במכס אשדוד (להלן: המעריך ראשי), שהוגשה כראייה לבית משפט השלום, האופניים שיובאו אינם אופניים חשמליים מוגמרים, אלא אופניים בעלי מאפיינים המאפשרים את הסבתם לאופניים חשמליים, וביניהם קיומו של תא למצבר, מד מהירות ושקע חשמלי לחיבור המצבר למטען.

2. לאחר שמיעת הראיות, קבע בית משפט השלום כי המבקשים ייבאו את האופניים על מנת להסב אותם לאופניים חשמליים ולמכור אותם ככאלה, והרשיע את המבקשים בעבירות שיוחסו להם. בית משפט השלום קבע כי עדותו של המבקש אינה קוהרנטית ועל כן אינה אמינה, והעדיף את אמרותיו בחקירה, לפיהן נהג לפצל את ייבוא האופניים החשמליים, באופן שהאופניים יובאו בנפרד והמרכיבים ה"חשמליים" בנפרד, והמוצר המוגמר הורכב בבית העסק של המבקשים. בית משפט השלום דחה את טענות המבקש לפסילת האמרות, משלא מצא כי נפלו פגמים בחקירה. כמו כן, הרשעת המבקש נתמכה בעדותו של המעריך הראשי, ובחוות הדעת מטעמו, בה צוין בין היתר, כי האופניים כוללים מרכיבים כגון לוח שעונים ותא מצבר, וכי באריזת כל אחד מזוגות האופניים שיובאו היה מטען שנועד להטענת מצבר, נתונים שאינם מתיישבים עם ייבוא אופניים רגילים. הרשעת המבקשים נתמכה בראיות נוספות, ביניהן עדויות מטעם סוכני המכס וכן רשימון ייבוא נוסף, לפיו המבקש הזמין מאותו הספק בסין מצברים ובקרים בכמות שתאמה את מספר זוגות האופניים שיובאו. לבסוף, נדחתה טענת המבקשים להגנת זוטי דברים, ונקבע כי אף שסכום המס שחסכו המבקשים אינו גבוה, טיב המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי מצביעים על כך שאין מדובר במעשים פעוטי ערך.

3. בטרם מתן גזר הדין, הופנה המבקש לממונה על עבודות השירות, אך הוא נמצא לא מתאים בשל מצבו הרפואי. בגזר הדין עמד בית משפט השלום על סוג הטובין המוברחים, היקף ההכרחה, הפגיעה בקופה הציבורית, וכן השיטתיות והתחכום אותם נקטו המבקשים, וקבע מתחם ענישה בין 4 ל-12 חודשי מאסר בפועל. בקביעת העונש, שקל בית המשפט השלום לקולה, בין היתר, את גילו של המבקש, את העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, את מצבו הרפואי ואת הזמן שחלף מאז בוצעו העבירות בשנת 2010. לבסוף, הושתו על המבקש שבעה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 30,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תחתיו, וחתימה על התחייבות. על המבקשת הושת קנס בסך 80,000 ש"ח.

4. ערעורם של המבקשים על הכרעת הדין וגזר הדין נדחה על ידי בית המשפט המחוזי. בפסק דינו דן בית המשפט המחוזי בהרחבה בשאלת סיווג האופנים. צוין, כי בהתאם לפסק הדין בע"א 566/73 נאות הככר מסעות וטיולים בע"מ נ' מדינת ישראל, כח(2) 128 (1974) (להלן: עניין נאות הככר), שאלת סיווגו של המוצר המיובא מכס תיבחן על פי תכונות המוצר המהותיות ולא על פי כוונותיו של היבואן, וכן כי הסיווג יעשה על בסיס הראיות שהוצגו, לרבות חוות דעת מומחים. עוד צוין כי על פי סעיף 3(א)(2) לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשע"ב-2012, לפיו יסווג המוצר, גם כשאינו מושלם או מוגמר, כמוצר שלם ובתנאי שיש לו את "המאפיין המהותי של הפריט המוגמר או המושלם". בהמשך לכך נקבע כי סיווג האופניים כאופניים חשמליים מעוגן היטב בבסיס הראיות שהובאו בבית משפט השלום, ובפרט לאור חוות דעת המערך הראשי, התרשמותם של עובדי וסוכני המכס, והתרשמותו הבלתי אמצעית של בית משפט השלום שבחן את האופניים. עוד בחן בית המשפט המחוזי בפירוט את היסוד הנפשי של המבקש ואת טענתו כי לא היה מודע לטיב האופניים, אך לא מצא כי נפל פגם במסקנותיו של בית משפט השלום. כמו כן, בית המשפט המחוזי שב ודחה את טענת המבקשים לתחולת הגנת "זוטי דברים". בשולי הדברים, מצא בית המשפט המחוזי לזכות את המבקשים מהרשעתם בעבירה של הטעיית פקיד מכס בפרט מסוים העלול לפגוע במילוי תפקידו לפי סעיף 212(א)(9) לפקודה. זאת, מאחר שהרשעת המבקשים התבססה על הטעייתו של "סוכן מכס", בעוד לשון העבירה מתייחס ל"פקיד מכס".

אשר לערעור על גזר הדין, הוחלט, לאחר בחינת הפסיקה הנוהגת, בשים לב לנסיבותיו של המבקש, ולאור נכונותו של בית משפט השלום לבחון את האפשרות לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות, להפחית את עונשו של המבקש לשישה חודשי מאסר, אותם ניתן יהיה לבצע בעבודות שירות. כמו כן, הקנס שהושת על המבקשת הועמד על 50,000 ש"ח. יתר רכיבי העונש נותרו על כנם.

5. להשלמת התמונה יצוין כי לאחר מתן פסק הדין התקבלה חוות דעת הממונה לפיה המבקש נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות. בהמשך לכך, ביום 27.2.2019 הורה בית המשפט המחוזי על ביצוע עונש המאסר בעבודות שירות. בהחלטה נקבע כי המבקש יתייצב לריצוי העונש ביום 1.4.2019. ביום 2.4.2019 הגיש המבקש לבית המשפט המחוזי "בקשה דחופה מאוד לעיכוב ביצוע עונש עד להחלטה בבקשת רשות הערעור" שנדחתה, בין היתר, נוכח מועד הגשתה. ביום 7.4.2019 הודע לבית המשפט כי המבקש התייצב לריצוי העונש. ביום 8.4.2019 הגיש המבקש לבית המשפט המחוזי "בקשה לעיון מחדש בבקשה לעיכוב ביצוע", שנדחתה.

6. ביום 14.4.2019 הוגשה הבקשה שלפניי, ועימה בקשה לעיכוב ביצוע העונש, בה ציין המבקש כי טרם החל בביצוע עבודות השירות מאחר שבידיו אישורי מחלה.

בקשת רשות הערעור

7. בבקשה נטען כי בעניינם של המבקשים חרגו הערכאות דלמטה מפסיקתו המחייבת של בית משפט זה בעניין נאות הככר, לפיה אין להתייחס לכוונותיו של היבואן בעת קביעת סוג המוצר המיובא. לשיטתם, חריגה זו "מהנורמה המשפטית המקובלת של הלכה מחייבת" מעניקה לבקשה עניין ציבורי ומחייבת מתן רשות ערעור. בהמשך הבקשה הציגו המבקשים טענות רבות ושונות המופנות לכל חלקיו של פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר לטענתם מצדיקות את זיכויים. לחלופין, טענו המבקשים כי יש לפחית באופן משמעותי מעונשם, שכן העונש שהושת עליהם חורג, לשיטתם, מהראוי. לטענתם, בגזירת הדין לא ניתן משקל מספיק לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות של המבקש.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בבקשה, על צרופותיה, סבורני כי דינה להידחות. רשות ערעור תינתן רק במקרים חריגים בהם עולה שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982)), או במקרים יוצאי דופן בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010); רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.2017)).

9. הבקשה שלפניי, ברובה המוחלט, כלל לא מתיימרת לעמוד באמות מידה אלה. הבקשה מורכבת מטענות ערעוריות גרידא בהן עותרים המבקשים לשוב ולבחון את קביעותיו העובדתיות של בית משפט השלום, אשר אושרו בידי בית המשפט המחוזי, ובכך היא מחטיאה את מטרתה של בקשת רשות ערעור. טענות המבקשים נסובות כולן על עניינם הפרטני ואינן מעלות כל חשש לעיוות דין, ומשכך אינן מצדיקות מתן רשות ערעור.

אשר לחלקה של הבקשה הנוגע להרשעה, בית המשפט המחוזי נתן מענה מנומק ומפורט לטענות המבקשים, תוך הפניות לחומר הראיות, ולא מצאתי פגם בקביעותיו. כידוע, התערבות ערכאת ערעור בקביעות עובדה ומהימנות היא מצומצמת ומוגבלת למקרים חריגים בלבד, לא כל שכן מקום שעסקינן בבקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי", כבענייננו (ראו, למשל, רע"פ 6781/18 סלימאן סאמר בע"מ נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (1.11.2018)). כאמור, לא מצאתי שענייננו נכלל בגדר מקרים אלו.

אשר לחלקה של הבקשה המופנה לחומרת העונש, רשות ערעור הנסבה על חומרת העונש לא תינתן, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 9102/15 פאר נ' מדינת ישראל (26.1.2016); רע"פ 483/18 ברוכיאן נ' מדינת ישראל (14.2.2018)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמת מידה זו. די בעיון בפסיקה אליה הפנו המבקשים בבקשתם כדי ללמוד כי העונשים שהושתו עליהם אינם חורגים, ובוודאי שלא במידה ניכרת, מהענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשעו.

10. לפני סיום אעיר, כי הבקשה דנן, לה נלוות בקשה לעיכוב ביצוע, הוגשה בחלוף 45 יום ממועד מתן ההחלטה בעניין התייצבותו של המבקש, וכשלושה חודשים לאחר מתן פסק דינו המנומק של בית המשפט המחוזי. לא די בכך, אלא שהבקשה הוגשה כשבועיים לאחר המועד שנקבע להתייצבותו של המבקש לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות ולאחר ששתי בבקשות קודמות שהגיש לעיכוב ביצוע העונש, שהוגשו בחלוף מועד התייצבות גם הן, נדחו על ידי בית המשפט המחוזי. מכל האמור עולה כי הבקשה הוגשה לא "בדקה התשעים" אלא לאחר סיום תוספת הזמן. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת, כתוארה אז, מ' נאור ברע"פ 4073/05 אסרף נ' מדינת ישראל (27.04.2005):

"הבקשה הוגשה ברגע האחרון, ומבלי שצורפה לה תגובת המדינה. אשר על כן, לא היה מקום לעכב את הביצוע על יסוד הבקשה כפי שהוגשה. כפי שציינתי (למשל) ברע"פ 2669/04 לוי נ' מ"י (לא פורסם), אין

לקבל נוהג של הכתבת לוח הזמנים לבית משפט זה מתוך תקווה שיינתן עיכוב ביצוע אך בשל קוצר הזמן."

זאת ביתר שאת בענייננו, עת הבקשה הוגשה בלי תגובה, בלא נימוק למועד הגשתה, ולאחר שלמבקשים עמדו שלושה חודשים לשם הכנת בקשת רשות הערעור.

11. סוף דבר, בקשת רשות הערעור נדחית, וכך ממילא אין מקום לעכב את הביצוע. הרבה לפני משורת הדין, אני מורה כי המבקש יתייצב לריצוי עבודות השירות לאחר חג הפסח, ביום 29.4.2019.

ניתנה היום, י"ד בניסן התשע"ט (19.4.2019).

ש ו פ ט